

Ekiliziastis

Ọ nweghị ihe nwere isi

¹ Okwu onye ozizi, nwa Devid, onye bụ eze na Jerusalem.

² Ihe efu, ihe niile bụ ihe efu
ka onye ozizi na-ekwu.

Ihe na-enweghị isi* ka ihe niile bụ.
Ihe niile bụ nnọọ ihe efu.

³ Olee uru mmadụ na-enweta site na ndọgbu
niile
ọ na-adọgbu onwe ya n'ọrụ n'okpuru
anyanwụ?

⁴ Otu ọgbọ laa, ọgbọ ọzọ abia,
ma ụwa na-adigide ruo ebighị ebi.

⁵ Anyanwụ na-awa, na-adakwa,
ma mee ngwangwa laghachi ebe o si
awapụta.

⁶ Ifufe na-eefe gaa na ndịda;
feekwa gburugburu gaa n'ugwu,
ọ na-efegharị gburugburu ebe niile;
na-eefe na-enweghikwa nsọtụ.

⁷ Mmiri dị n'iyi niile na-asọbanye n'oke osimiri
ma oke osimiri ejughị eju.
Emesịakwa, mmiri ndị a na-alọghachi n'iyi ndị
a,
malitekwa ịsọkwa na-aga n'osimiri.

⁸ Ihe niile nọ na-adọgbu onwe ha n'ọrụ;

---

* **1:2** 1:2 Maọbụ, ihe efu Abụ 144:4.

onu apughị ikọ ụdị ike ogwugwu dinu.
Otu obula anyị si lee anya, afo adighi eju anya
anyị.

Afo adighikwa eju nti anyị inu ihe, na ige
nti.

⁹ Ihe obula nke dirila na mbu ga-adikwa ozo.
Ihe ndi mmadu mere n'oge gara aga ka a ga-
emekwa ozo.

O dikwaghi ihe ohuru obula di n'okpuru
anyanwu.

¹⁰ O di ihe enwere ike ikwu si,
“Lee, ihe a bu ihe ohuru”?

O bu ihe diiri n'oge gara aga,
n'oge ndi garalari tupu oge anyi.

¹¹ Anaghi echeta ndi mgbe ochie,
otu aka ahụ kwa, ogbo na-abia abia

ndi ga-eso ha
agakwaghi echeta ha.

Amamihe enweghi isi

¹² Mu onwe m bu onye nkuzi, burii eze Izrel
n'ime Jerusalem. ¹³ Ekpebiri m, were onwe m
nye, iji amamihe nnyochaputa ihe m nwere ike
imata banyere ihe niile a na-eme n'ime uwa.
Olee udi ibu arọ bu nke a, nke Chineke bokwasiri
umu mmadu? ¹⁴ Enyochaala m ihe niile a na-
eme n'uwa choputa na ha enweghi isi. O di ka
mmadu ichughari ifufe.

¹⁵ Ihe gbagoro agbago, apughị ime ya ka o dizie.
Ihe na-ezughị ezu, enweghi ike iguta ha onu.

¹⁶ Echere m n'ime obi m si, “Lee anya! Aghola
m onye ukwu, buru onye maara ihe karia ndi eze
niile chirila na Jerusalem. Enweela m amamihe

n'ebe ọ dị ukwu, babigakwa ụba oke n'ihe ọmụma.” ¹⁷ N'ihì ya, agbalisiri m ike ìmụta ihe dị iche n'etiti ihe ọmụma, na iyi ara na nzuzu. Ma ihe m chọputara bụ na ọ baghi uru. Ọ dị ka itufu oge icho ụzo ijide ifufe.

¹⁸ N'ihì na mgbe amamihe na-aba ụba, mgbe ahụ ka iwe na ọmụma na-ejuputa, oke ihe ọmụma na-ewetakwa oke ihe mgbu.

2

Igbaso ihe na-enye anuri enweghi isi

¹ Echere m n'ime obi m si, Ugbu a, aga m eji ihe na-enye obi anuri nwaa gi site otu a choputa ihe di mma, ma nke a bukwa ihe efu. ² “Ochi,” ka m siri na “o bu ihe nzuzu. Ikpori ndu, uru ginị ka o bara?” ³ Echere m n'obi utu m ga-esite n'inu mmanya. Agbasokwara m uzọ ibi ndu nzuzu ma obi m no nnoo na-edu m site n'amamihe. Olileanya m bu na m ga-esi otu a chota uzọ kachasi mma ndi mmadu nwere ike iji bie mkpumkpu ndu ha n'ụwa.

⁴ Aruputara m otutu ihe di iche iche, ewuru m ulo nye onwe m ma nweekwa ubi vaini. ⁵ Ewuru m ubi a gbara ogige ebe izuike, ma kuokwa osisi na-amị mkpuru di iche iche n'ime ha, ⁶ wuore onwe m odo mmiri ebe a ga-esi na-agba ubi m niile mmiri. ⁷ Agbatara m ndi ohu nwoke na nwanyi, nweekwa ndi ohu ozo a muru n'ulo m. Enwekwara m otutu igwe ehi na anu ulo kari eze niile ndi bu m uzọ chia na Jerusalem.

⁸ Achikotara m olaocha na olaedo nye onwe m,

na akunuba nke otutu ndi eze na-achi ala ha na-atutara m. E nwetakwara m nye onwe m ndi ikom na ndi inyom ndi na-abu abu. Enwekwara ndi iko nwanyi n'ebe o bara uba. Ihe utu niile ndi na-amasi obi nwa mmadu. ⁹ E, aghoro m onye di ukwu kariya eze niile ndi burula m uzo chia na Jerusalem. Ma n'ime ihe ndi a niile, anya doro m, ihe niile ka m ji amamihe tulee.

¹⁰ Ihe obula m choro, ka m na-ewere; egbochighi m onwe m anuri obula.

Obi m nuriri onu site n'oru niile, nke a bukwa oke m ketara na ndogbu niile m dogburu onwe m.

¹¹ Mgbe m tulere ihe banyere ihe ndi a niile m tinyeturu aka, otu m si dogbuo onwe m n'oru banyere ha, mkpebi m bu na ha niile bu ihe efu, dika icho ijide ifufe.

N'ezie, ihe niile bu ihe efu, ha abakwaghi uru.

Amamihe na nzuzu enweghi isi

¹² Atughariri m bido imu ihe banyere amamihe, na iyi ara na nzuzu.

Olee ihe ozo nke onye ga-anochi anya eze game, kariya ihe ndi ahụ e merela na mbu?

¹³ Achoputara m na amamihe di mma kariya nzuzu, dika ihè si di mma kariya ochichiri.

¹⁴ N'ihì na onye maara ihe na-ahụ uzo ma isi kpuru onye nzuzu.

Ma achoputakwara m

na otu ihe ndaba na-adabara onye amamihe na onye nzuzu.

¹⁵ Agwara m onwe m okwu si,
“Dika onye nzuzu ga-anwu, otu ahụ kwa ka m ga-anwu.

Gini bu uru amamihe m niile bara?”

Ekwuru m n’obi m si,
“Ihe a bukwa ihe efu.

¹⁶ N’ihi na onye maara ihe na onye nzuzu bu ndi a na-agaghi echeta ihe banyere ogologo oge di n’ihu.

N’ubochi ndi na-abia n’ihu, a gaghi echeta ha.

Onye amamihe na onye nzuzu aghaghi inwu.”

Ndogbu n’oru abaghi uru

¹⁷ Ya mere, akporo m idi ndu asi, n’ihi na oru a na-aru n’okpuru anyanwu wutere m. Ihe efu ka o bu; o di ka ichughari ifufe. ¹⁸ Ihe niile m gbaliri iruputa ka m kporo asi, n’ihi na amaara m na emesia, aga m ahapuru ha onye ozọ na-abia n’azu m. ¹⁹ Onye maara ma o ga-abu onye maara ihe ma o ga-abukwanu onye nzuzu? Ma ihe niile m ji amamihe nka m na ike m ruputa n’okpuru anyanwu ga-abu nke ya! Ihe a bu ihe efu. ²⁰ Ya mere, o wutere m n’obi na m dogburu onwe m n’oru n’okpuru anyanwu. ²¹ N’ihi na mmadu nwere ike jiri amamihe, na ihe omuma na nka dogbuo onwe ya n’oru, emesia, ha ahapuru onye na-enweghi mgbe o ruru oru obula ihe ndi ahụ niile. Nke a bukwa ihe efu, na oke ihe ndakwasị. ²² Gini bu uru mmadu na-enweta na ndogbu niile o na-adogbu onwe ya n’oru n’okpuru anyanwu?

²³ N'ihì n'ùbòchì ha niile juputara naanì n'ìhe mgbu na iru ụjụ, ọ buladị n'abalì, obi ha anaghì ezu ike. Ihe ndị a bukwa ihe efu.*

²⁴ N'ihì ya, ekpebiri m na ọ dighì ihe ọzọ ga-abara mmadụ uru kariakwa naanì inọdụ ala rie nri, nùọkwa ihe ma chọta ojuju afọ n'ọrụ ya. Achoputakwara m na ọ buladị nke a si n'aka Chineke. ²⁵ Ọ dighì onye puru iri maọbụ nùọ ma o siteghì na Chineke? ²⁶ N'ihì na ndị na-eme ihe na-atọ ya uto, ka Chineke na-enye amamihe na ihe omuma, na onu; ma ọ na-enye onye mmehie oru ikpakota na ichikoba akunuba nke ọ ga-enyefe n'aka onye ahụ ihe ya di Chineke mma. Nke a bukwa ihe efu; ichuso ifufe.

3

The niile nwere oge

¹ Ihe obula nwere oge;
mgbe dikwara ihe obula a na-eme eme
n'eluigwe.

² Oge imu nwa na oge inwu anwu,
oge iku ihe na oge ihopu,

³ oge igbu egbu; na oge igwo oria,
oge itikpo na oge iwuzi ewuzi,

⁴ oge ikwa akwa, na oge ichi ochi,*
oge iru ujụ na oge ite egwu,

⁵ oge ikposa nkume na oge ichikota nkume,
oge ibaku na oge ikwusi ibaku,

⁶ oge icho ihe, na oge ntufu,

---

* **2:23** 2:23 Job 5:7; Job 14:1   * **3:4** 3:4 Rom 12:15

oge ichikọba, na oge ichifusi,
⁷ oge ndowasi, na oge ndukota,
 oge igba nkiti, na oge ikwu okwu,[†]
⁸ oge ihunanya na oge ikpo asi,
 oge ibu agha, na oge ime udo.

⁹ Gini bu nnoo ihe mmadu na-enweta site na ndogbu niile nke n'oru niile o na-aru? ¹⁰ Ahula m ibu aru nke Chineke bokwasiri ndi mmadu e kere eke. ¹¹ O meela ka ihe niile maa mma n'oge nke ya. O tinyekwala ebighi ebi n'ime obi ndi mmadu; ma o nweghi ka mmadu ghotu oru Chineke site na mmalite ruo n'ogwugwu. ¹² N'ihia ya, ekpebiri m na ihe diiri mmadu icho bu obi utu na inwe anuri na ndu ya niile. ¹³ Ihe ozo bu ka mmadu rie, nuu, ma nwee afu ojuju na ndogbu niile o na-adogbu onwe ya, n'ihia na ha bu onyinye si n'aka Chineke. ¹⁴ Amaara m na ihe niile Chineke mere na-adigidekwa. O nweghi ihe apuru itinye na ya, o nweghikwa ihe apuru iwepukwa site na ya. Chineke na-eme nke a ka ndi mmadu tuu egwu ya.

¹⁵ Ihe obula di ugbo a, adilari na mgbe ochie,
 ihe obula gaje idi dilari na mbu.
 Chineke na-eme ka ihe niile mere na mgbe
 gara aga meghariakwa ozo.

¹⁶ Ozokwa, achoputara m otu ihe n'okpuru anyanwu,
 na onodu ezi ikpe naani mmebi iwu juputara,
 n'ebe e kwesiri inwe ikpe ziri ezi i ga-
 achoputa na ihe ojoo dikwa ya.

¹⁷ A gwara m onwe m,
 "Chineke ga-ekpe,

[†] 3:7 3:7 Ems 5:13; Ilu 25:11

ndị ezi omume na ndị ajoy omume ikpe,
 n'ihina a ga-enwe oge maka ihe oḅula a na-eme
 eme,
 oge dīkwa maka ikpe orụ niile nke mmadụ
 ikpe.”

¹⁸ Echere m n'obi sị, “Ebe mmadụ nọ, Chineke
 na-anwale ya, ka mmadụ mata na ha dī ka
 anụmanụ. ¹⁹ N'ihina ihe na-eche mmadụ na
 anụmanụ bụ otu. Ha abụọ na-eku ume, ha abụọ
 na-anwukwa anwụ. O dighi ihe mmadụ jikarịa
 anụmanụ. Ihe niile bụ ihe efu. ²⁰ Ha niile na-
 alaghachi n'otu ebe; o bụ n'aja ka ha si pụta, ebe
 ahụ kwa ka ha ga-alaghachi. ²¹ Onye pụrụ iguzo
 gbaa akaebe na mmụọ mmadụ na-ala n'elu ma
 nke anụmanụ na-ala n'aja?”

²² N'ihina ya, ahurū m na o dighi ihe ozo umu
 mmadụ kwesiri ime karịakwa inwe onu n'oru
 ha, n'ihina nke ahụ bụ oke ha n'ebe a. Onye ga-
 eme ka ha biaghachi hụ ihe ga-eme n'azu ha?

4

Mmegbu, ndogbu n'oru, na enweghi enyi

¹ Ozo, ahurū m mmegbu na obi ilu niile dī
 n'okpuru anyanwụ,

anya mmiri akwa ndi a na-emegbu emegbu,
 ma o dikwaghi ndi nkasiobi ha nwere,
 ma ike dī n'aka ndi mmegbu a,
 ma ha enwekwaghi ndi nkasiobi.

² N'ihina ya, ekwuru m, na ndi nwuru anwu,
 bu ndi nwuru anwu mgbe gara aga,
 ka ndi dī ndu mma,
 bu ndi nke dī ndu ruo ugbo a.

³ Ma o dī mma karịa ha abụọ

bụ onye ahụ a na-amụbeghị,
onye na-ahụbeghị ihe ọjọọ
nke dị n'okpuru anyanwụ.

⁴ Achọputakwara m na ihe mere ndị mmadụ ji
na-adọgbu onwe ha n'ọrụ bụ n'ihị anya ụfụ ha
nwere n'ebe ihe ndị agbataobi ha dị. Nke a bụ
ihe efu, ichuso ifufe.

⁵ Onye nzuzu na-afanye aka abụọ n'apata,
na-eri anụ ahụ onwe ya.*

⁶ Ọ ka mma inwe ihe ntakiri na obi udo,
karịa mmadụ inweju akụ site n'ịdọgbu
onwe ya n'ọrụ,
nke bụ naanị ichuso ifufe.

⁷ Ọ dikwa ihe ọzọ m hụrụ n'okpuru anyanwụ
bụ naanị ihe efu.

⁸ Ọ dị otu nwoke nke naanị ya nọ,
o nweghị nwa, o nwekwaghị ụmụnne.

Mgbe niile, ọ na-adọgbu onwe ya n'ọrụ,
ma nke a emeghị ka afo ju ya n'akunuba o
nwere.

Ọ juru si, "Ọ bụ n'ihị onye ka m ji adọgbu onwe
m n'ọrụ,"
"n'ihị gini ka m ji anapụ onwe m ihe obi
anuri?"

Ihe nke a enweghị isi,
ihe efu na-eweta obi mgbawa ka ha bụ.

⁹ Mmadụ abụọ ka mma karịa otu onye,
n'ihị na ha ga-aruputa otutu ihe:

¹⁰ Otu onye n'ime ha daa,
onye nke ọzọ ga-apalite ya.

Ma mgbe ọ bụ naanị otu onye,

---

* 4:5 4:5 Ilu 24:30-31

onye ga-apalite ya? Ọ nọ n'ime nsogbu.

11 Ọzọ, ọ buru na mmadu abuo edinako, ahụ ga-ekpokwa ha oku, ma olee otu onye naani ya dina ga-esi nweta okpomoku?

12 Ọ bu ezie na e nwere ike merie onye naani ya guzo, ma mmadu abuo puru iguzo zo onwe ha. Udo e ji eriri ato tukota n'otu, adighi adobi ya ngwangwa.

Ọganihu enweghi isi

13 Ọ ka mma ibu nwantakiri na onye ogbenye nwere nghota karia ibu agadi bu eze ndi nzuzu, onye na-adighi ana nti na ndumodu obula.

14 Nwata di otu a, ma eleghi anya, o ga-esi n'ulo mkporo puta buru eze, ma o bukwanu na a muru ya ogbenye n'alaeze ahụ. 15 Ahuru m na mmadu niile ndi bi n'okpuru anyanwu neso nwantakiri ahụ onye nochiri anya eze. 16 A pughi iguta ndi dinyere ya, ma ndi ga-esota n'azu agaghi enwe onu n'ebe onye nochiri eze ahụ nọ. Ozokwa, nke a bu ihe efu, naani ichuso ifufe.

5

Kwughachi nkwa i kwere Chineke

1 Mgbe i na-aba n'ulo ukwu Chineke, lezie anya. Meghee nti gi nke oma, karia ichu aja onyinye nke ndi nzuzu, ndi na-amaghi na ha neme ihe ojoo.

2 Abula onye na-eme osiiso ikwu okwu maobu ime ngwangwa n'ime echiche obi gi,

maoḅu ikwe Chineke nkwa ọṅu efu.*
N'ih na Chineke nọ n'eluigwe

ma naani n'ụwa ka i nọ,
n'ih na ka okwu ọṅu gị di ole na ole.

³ Di ka ọtutu nchekasi si eweta i roḅ nro,
otu a ka okwu onye nzuzu si di mgbe ọtutu
okwu di ya n'ọṅu.

⁴ N'ih na ya, mgbe i na-ekwe Chineke nkwa,
atufula oge imezu ihe ahu, n'ih na ihe banyere
ndi nzuzu adighi ato Chineke uto. Mezuo nkwa
niile i kwere Chineke. ⁵ O ka mma na i gbara
nkiti kari na i ga-ekwe nkwa ma i gaghị emezu
ya. ⁶ Ekwela ka ọṅu gị duba gị na mmehie.
Azokwala onwe gị site n'igwa onyeozu Chineke,
“na i kwere nkwa a na-amaghị ama.” N'ih na gini
ka Chineke ga-eji wee iwe n'ih na ihe i kwuru, ma
bibiekwa ọru aka gị? ⁷ Aga m eme, aga m eme,
ma e meghi ya bu naani okwu efu. Ya mere, tuḅ
egwu Chineke.

Akunuba enweghi isi

⁸ O buru na i hu ebe a na-emegbu ndi ogbenye,
na-anapukwa ha ihe ruru ha site n'ikpe ikpe na-
ezighi ezi na mpaghara obodo a na-achi achị, ya
ejula gị anya, n'ih na onyeisi obula nwere onye
na-aturu ya. Ndiisi na-atu iwu nwekwara ndi
kachasi ha elu. Otu a kwa, o dikwa ndi di elu
kari ha. ⁹ Mgbe ihe nnweta si n'ala ubi bara
uba, o na-abara onye obula uru; o na-abakwara
eze n'onwe ya uru.

¹⁰ Onye obula huru ego n'anya, o gaghị eju ya
afu.

---

* 5:2 5:2 Ilu 20:25

Onye ọbụla huru akunuba n'anya adighi
 enwe afọ ojuju n'ihe ọbụla.
 Nke a bukwa ihe efu.

11 Akụ na-abawanye,
 ndi na-eri ya na-abawanyekwa.
 Olee uru ha bara nye onyenwe ha
 karia iji anya ya abuo na-ele ha?

12 Onye na-arusi oru ike na-arahu ura nke oma,
 ma o riri nri nta ma o rikwaranu nke di
 ukwu,
 ma oke iriju afọ onye ogaranya
 anaghi ekwe ya rahu ura.

13 Ahuru m ihe ojoo ozo n'okpuru anyanwu,
 mmadu debere akunuba ruo mgbe o wetara ya
 ihe mgbu,

14 ma akunuba ndi ahụ bu ihe furu site
 n'odachi
 nke bu na mgbe ha mutara umu,
 o nwekwaghi ihe foduru umu ahụ iketa.

15 Dika mmadu si gbara ototo site n'afọ nne ya bata
 n'awa,
 otu a ka anyi ga-esi hapu ya.

O nweghi ihe o ga-ebu puo site na ndogbu niile
 o dogburu onwe ya n'oru.

16 Ma nke a bu ihe ojoo nke na-egbu mgbu
 n'obi.

Mmadu na-ala dika o siri bia.

Gini bu uru ya,
 mgbe o na-adogbu onwe ya n'oru nye ifufe?

17 Ubochi ndu ya niile, o na-eri ihe n'ochichi,
 site oke mgbagwoju anya, na nsogbu na iwe.

18 Ma achọputara m na ọ bụ ihe dị mma na ihe kwesiri omume, ka nwoke rie ihe ma n'ụkwá ihe ọ́nụ́nụ́. Ka ọ chọ́takwa afọ́ ojuru n'ime ndogbu niile nke ọ́rụ́ ọ́ ruru n'okpuru anyanwụ́, n'oge mkpụ́mkpụ́ ndụ́ nke Chineke nyere ya. N'íhi na nke a bụ́ oke ya. 19 Ọ́zọ́kwa, ọ́ bụ́rụ́ na Chineke enye mmadụ́ akunuba na ihe nweta, ma nyekwa ya ike ọ́ ga-eji kporie ndụ́ n'ime ihe ndị́ a, ya nabata nke a dị́ ka oke ya ma were ọ́nụ́ rụ́ọ́ ọ́rụ́ ya. Ha bụ́ onyinye si n'aka Chineke. 20 Ebe ọ́ bụ́ na Chineke enyela ya obi uto, ụ́bọ́chị́ ndụ́ ya ekwesighị́ iwetara ya oke echiche.

6

1 Ọ́ dị́ ihe ọ́jọ́ọ́ ọ́zọ́ nke m hụ́rụ́ n'okpuru anyanwụ́, nke na-anyị́do ụ́mụ́ mmadụ́.

2 Chineke na-enye mmadụ́ akunuba, na ihe nnweta, na nsọ́puru, na-emekwa ka ha nwee ihe niile ha chọ́rọ́, ma ọ́ dị́ghị́ enye ha ike inụ́ uto ha; ma onye ọ́zọ́ na-anụ́ uto ha. Nke a bụ́ ihe efu, bụ́rụ́kwa ihe jọ́gburu onwe ya.

3 Mmadụ́ nwere ike mụ́ta narị́ ụ́mụ́, o nwekwara ike nwee ndụ́ ogologo ruo agadi, ma ọ́ bụ́rụ́ na o nweghị́ ike inụ́ uto akunuba ya, ọ́ bụ́rụ́kwa na o nwetaghị́ ụ́dị́ olili ruru ya, ana m asị́, na nwa nwuru n'afọ́* dị́ mma karị́a ya. 4 Ọ́bibia ya e nweghị́ isi, n'ọ́chichirí ka ọ́ na-ala, ọ́ bụ́kwa ọ́chichirí ka e kpuchirí aha ya. 5 Ọ́ bụ́ ezie na ọ́ gaghị́ ahụ́ ihe anwụ́ anya, ọ́ makwaghị́ ihe ọ́bula, o nwere izuikwe karị́a nwoke ahụ́. 6 A sị́kwarí na o biri ndụ́ puku afọ́, okpukpu abụ́ọ́, ma ọ́ nughị́

* 6:3 6:3 Maọ́bụ́, a mụ́kworo amụ́kwó

ụtọ akunuba ya. Ọ bughị n'otu ebe ka ha niile na-ala?

⁷ Ndogbu niile mmadu na-adogbu onwe ya n'oru bu ka o rijuo afo,[†]
ma o nweghi onye na-enweta ihe na-ezuru ya.

⁸ Olee uzọ onye maara ihe si di mma karịa onye nzuzu?

Gini bu uru diiri onye ogbenye na o maara otu e si akpa ezi agwa n'ihu ndi di ndu?[‡]

⁹ Ihe eji anya hu ka mma karịa oke ochicho!
Nke a bukwa ihe efu na ichuso ifufe.

¹⁰ Ihe obula di ugbu a, ka akporo aha na mgbe gara aga.

Amakwaara ihe mmadu bu, mmadu obula apughi iluso onye ka ya ike ogu.

¹¹ Okwu na-aba uba, nghota na-adị nta.
O nwere uru nke a bara?

¹² Onye mara ihe diri mmadu mma na ndu, n'ubochi ole na ole nke na-abaghi uru o nwere igabiga ndu a dika onyinyo? Onye puru igwa ya ihe ga-eme n'okpuru anyanwu, mgbe o nwusiri?

7

Amamihe

[†] 6:7 6:7 Ilu 16:26   [‡] 6:8 6:8 Maobu, n'ebe ndi ozọ nọ

- 1 Ezi aha* ka mma karià mmanụ isi uto.†
 Ụbọchị mmadụ nwurụ ka ụbọchị a murụ ya
 mma.
- 2 Ọ kaara gi mma ije n'ebe a na-eru ụjụ
 karià ebe a na-eri na-añụ.
 N'ihì na ọnwụ dịrị mmadụ ọbụla;
 ndị dị ndụ kwesiri iburu nke a n'obi.
- 3 Iru ụjụ ka ichi ọchị mma,
 ihu gbarurụ agbarụ na-enyere obi aka
- 4 Onye maara ihe na-eche echiche banyere ọnwụ,
 ma onye nzuzu na-eche naanị banyere ik-
 pori ndụ.
- 5 Ọ ka mma ige ntị nye mba onye maara ihe
 karià ìna ntị n'abụ ndị na-enweghị uche na-
 abụ.
- 6 Ọchị onye nzuzu
 dị ka mkpọtụ nke ogwu na-ere ọkụ na-eme
 n'okpuru ite.‡
 Ihe a bukwa ihe efu.
- 7 Iji anya ike nara mmadụ ihe na-eme ka onye
 mara ihe ghọọ onye nzuzu,
 iri ngarị na-emerụ obi mmadụ.
- 8 Ọgwugwu ihe ọbụla dị mma karià mmalite ya!
 Ogologo ntachiobi dị mma karià mpako!
- 9 Abụla onye na-ewe iwe ọsịsọ,
 n'ihì na iwe bụ oke ndị nzuzu.

---

* 7:1 7:1 Ilu 22:1 † 7:1 7:1 Maọbụ, mmanụ oke ọnụahịa ‡ 7:6
 7:6 Mgbe ogwu na-ere ọkụ, na-eme mkpọtụ, na-asụkwa anwụrụ,
 nke a adighi eme ka ahụ ndi na anya ọkụ ya n'oge oyi kporo ọkụ.

- 10 Asịla, “Gịni mere ụbọchị gara aga ji dị mma
 karịa ụbọchị ndị a?”
 N’ihi na ọ bughị amamihe i jụ ajujụ dị otu a.
- 11 Amamihe dika ihe nketa, bụ ihe dị mma.
 Ọ na-abara uru nye ndị na-ahụ anyanwụ
 anya.
- 12 Amamihe bụ ndo
 dika ego si burukwa ndo,
 ma ụzọ ihe omuma ji dị mma karịa bụ nke a:
 Amamihe na-echebe ndụ ndị nwere ya.
- 13 Chee echiche banyere ihe Chineke na-eme.
 Mmadụ ọ puru ime ka ọ dịzie adizie,
 bụ ihe Chineke mere ka ọ gbagọọ agbagọ?
- 14 Mgbe ihe na-agara gị nke oma, n’urịa onụ, n’ihi
 ọ dirị gị mma,
 ma mgbe mmekpa ahụ batara, mata nke
 oma
 na Chineke onye na-enye onodu oma
 makwa ihe banyere onodu ojojo.
 Ya mere, o nweghi onye obula nwere ike
 ichoputa
 odinihu ya.
- 15 Ndu m n’uwa a bụ ihe efu, ahula m ihe abuo
 ndi a;
 onye ezi omume na-anwu n’ezi omume ya,
 ma onye na-emebi iwu na-ebi ogologo ndu
 na mmebi iwu ya.
- 16 N’ihi ya, abubigala onye ezi omume oke,
 emekwala onwe gi onye mabigara ihe oke.
 Gini mere i ji achọ igbu onwe gi?
- 17 Abubigala onye na-emefe ajo omume oke,
 abukwala onye nzuzu!

Gịni ka i ga-eji nwuọ mgbe oge gi na-erubeghi?

18 O di mma ijide otu
na-esepughị aka na nke ozo,
onye na-atu egwu Chineke ga-enweta uru
n'ime ha abuo.

19 Amamihe na-eme ka otu onye di ike
karia mmadu iri na-achi otu obodo.

20 Gbaa uwa niile gburugburu, o dighi otu onye
bu onye ezi omume,
o dighi onye na-eme ihe ziri ezi nke na-
adighi eme mmehie mgbe obula.

21 Egela nti n'ihe niile ndi mmadu na-ekwu,
i puru inu nkocha nke ohu gi na-akocha gi.

22 Gi onwe gi maara
na otutu oge, i na-akochakwa ndi ozo.

23 Agbalisiela m ike inwe nghota. Ekwuru m
si,
"Aga m abu onye amamihe,"
ma nke a kariri m.

24 Amamihe adighi mfe inweta, o di omimi nke
ukwu;
o bu onye puru ichoputa ya?

25 A tughariri uche m ka m ghota,
iledo na ichoputa amamihe na atumatu otu
ihe niile si di
na ighotakwa nzuzu nke di na ajo omume
na iyi ara nke di na enweghi uche.

26 Achoputara m na o di ihe di ilu kara onwu,

ihe ahụ bụ nwanyị.

Obi ya dị ka ụgbụ.

Otu a kwa, aka o ji ejikụ gị dị ka ụdọ igwe.

Onye ahụ na-eme ihe na-atọ Chineke uto na-esi

n'aka ya gbapụ,

ma ndị mmehie ka ọ na-enwude n'onyanya.

²⁷ “Lee, Ihe a ka m chọputara,” ka onye nkuzi kwuru:

“Site n'itukwasị otu ihe n'elu ibe ya ka m matara isi ihe niile.

²⁸ Mgbe m ka na-achọ

ma achọtaghi m,

n'etiti puku mmadụ ndị ikom, achọtara m otu

onye aka ya dị ọcha,

ma ọ dighi otu nwanyị m chọtara n'etiti ha.

²⁹ Achọputara m naanị nke a,

Chineke mere ndị mmadụ ka ha buru ndị

uzọ ha ziri ezi,

ma ha atugharịala choro otutu ihe ncheputa gawa.”

8

¹ Onye dị ka onye amamihe?

Onye maara nkowa ihe?

Amamihe na-enyekwa ihu ya ihe,

na-emekwa ka mgbaru nke ihu ya gbanwee.

Rubere eze isi

² Asị m, debe iwu eze, n'ihu iyi ị n'uru n'ihu Chineke.* ³ Emela ngwangwa isi n'ihu eze puo. Akwagidela ihe ojuo n'ihu na o ga-eme ihe masiri ya. ⁴ N'ihu na okwu eze nwere ike o dighi onye puru iju ya, Gini ka ị na-eme?

⁵ Onye na-edebe iwu eze agaghi adaba na nsogbu.

Onye maara ihe na-ama mgbe kwesiri na uzọ kwesiri ime ihe.

⁶ Ihe niile nwere oge kwesiri ya, uzọ e si eme ha dikwa,
o bu ezie na nsogbu mmadu di ukwu n'ahu ya.

⁷ Ebe o bu na o nweghi onye mara ihe na-aga ime,
onye puru igwa ibe ya ihe gaje ime?

⁸ O dighi onye nwere ike igbochi mmuo mmadu† mgbe o choro.

O dighi onye nwere ike igbochi ubochi onwu ya.

Dika o si sie ike izighachi mmadu azu n'oge agha, otu a ka o si sie ike ajo omume itoghapu ndi na-eme ihe ojuo.

⁹ Ihe ndi a niile ka m huru, mgbe m natughari uche banyere ihe niile a na-eme n'okpuru anyanwu. Mgbe ufodu, mmadu na-emegide ibe ya si otu a wetara onwe ya nsogbu.

¹⁰ Ozokwa, ahuru m ebe e liri ndi ajo omume,

* **8:2** 8:2 Otutu oge, ndi ochichi na ndisi obodo na-anu iyi n'ihu ndi okaikpe, ndi ukochukwu nakwa oha obodo, na ha ga-abu ndi kwesiri ntukwasị obi n'ije ozi ha. O bu ya ka a na-ekwu n'ebe.

† **8:8** 8:8 Maobu, ifufe

ndị na-abata na apụkwa site n'ebe dị nsọ, a na-etokwa ha n'obodo ebe ha mere ihe ndị a. Nke a bụkwa nnọọ ihe na-enweghị isi; ihe efu.

¹¹ N'ihị na e nyeghị ntaramahụhụ mmehie mgbe o kwesiri, obi ndị mmadụ na-ejuputa n'atụmatụ ime mmehie. ¹² Onye ajọ omume nwere ike mee narị mmehie bikwaa ogologo ndụ, ma amara m na ọ ga-adịrị ndị na-atụ egwu Chineke mma karịa, bụ ndị na-atụ egwu n'ihu Chineke. ¹³ N'ihị na ndị ajọ omume adighị atụ egwu Chineke, ọ gaghị adịrị ha na mma, ụbọchị ndụ ha agaghị agbatikwa ogologo dika onyinyo.

¹⁴ Ọ dị ihe ọzọ na-enweghị isi n'ụwa: ndị ezi omume na-anata ntaramahụhụ dīrī ndī na-emebi iwu. Ndị na-emebi iwu na-anata ụgwọ ọrụ ruru ndị ezi omume. N'ezie, ihe ndị a niile bụ ihe efu, ha enweghị isi. ¹⁵ Ya mere, ana m ekwuputa, na ikpori ezi ndụ dī mma, n'ihī na ọ dīghī ihe ka mma nye mmadū n'okpuru anyanwū, karīa iri, na inū, na inwe obi uto. Mgbe ahū ọ ga-enwe obi uto n'ọrū ọ na-arū n'ubochi niile nke Chineke nyere ya n'okpuru anyanwū.

¹⁶ Mgbe m weputara obi m icho amamihe na ighota ọrụ mmadū n'okpuru anyanwū nke mere na ọ naghị ehi ụra ehie na abali, ¹⁷ mgbe ahū ka m choputara ihe Chineke mere. O nweghị onye puru ighota ihe na-aga n'okpuru anyanwū. Otu obula mmadū siri gbalia o nweghị ike ichoputa ihe ọ putara. Onye maara ihe puru i si na a amatala ya, ma n'ezie ọ maghị ya.

9

Ihe na-eche mmadu niile

¹ Ihe ndi a niile ka m tulere nke oma n'obi m, kpebie na ihe ndi ezi omume na ndi maara ihe na-eme di n'aka Chineke, ma o dighi onye maara ihe na-echere ha maobu ihunanya maobu ikpo asi. ² Ihe niile na-adakwasi mmadu niile n'otu uzọ ahụ, ma onye ezi omume ma onye ajo omume, ezi mmadu na onye na-abughị ezi mmadu, onye di ọcha na onye na-adighi ọcha, onye na-achụ aja na onye na-adighi achụ aja. Dika o diri ezi mmadu,

otu a ka o diri onye mmehie;
dika o diri ndi na-anu iyi,

otu a kwa ka o di nye ndi na-adighi anu.

³ Nke a bukwa ihe ojoọ na-eme n'okpuru anyanwu. Otu ihe ndakwasi diri mmadu niile. Ozokwa, obi umu mmadu juputara n'ihe ojoọ na iyi ara mgbe ha no na ndu, emesia ha alakwuru ndi nwuru anwu. ⁴ Naani ndi di ndu nwere olileanya. O ka mma ibu nkita di ndu karia ibu odum nwuru anwu.

⁵ N'ih na ndi di ndu maara nke oma na ha ganwu,

ma ndi nwuru anwu amaghi ihe obula;
ha enwekwaghi ugwo oru ozo,
n'ih na ha bu ndi echefurula echefu.

⁶ Ihunanya ha, na ikpo asi ha,
na ekworo ha gabigara mgbe ha nwuru.
Ha agaghi enwekwa oke

n'ih obula na-eme n'okpuru anyanwu.

⁷ Ya mere, gaa n'ihu, jiri onu rie nri gi, jirikwa onu nuo ihe onunu n'ih na o bu ugbu a ka

Chineke nabatara ọrụ gị. ⁸ Yiri akwa dị ọcha mgbe niile, tee mmanụ na-esi isi uto n'isi gị.*

⁹ Bie ndụ obi uto, gị na nwunye gị i hụrụ n'anya, ubochi niile nke ndụ ihe efu gị nke Chineke nyere gị n'okpuru anyanwụ, n'ihi na nke a bu oke diiri gị na ndụ ndogbu onwe gị n'oru n'okpuru anyanwụ. ¹⁰ Ihe obula i na-eme, were ike gị niile mee ya, n'ihi na iru oru maobu iche echiche, maobu ihe omuma, maobu amamihe adighi n'ala ndi nwuru anwu. Ebe ahụ kwa ka i na-aga.

¹¹ Ahuru ihe ozọ n'okpuru anyanwụ,
o bughị ndi nwere ukwu oso na-agbata ihe,
o bukwaghị onye sikariri ike na-emeri
n'agha;

o bughị ndi maara ihe ka nri diri,
o bughị ndi nwere nghota ka akunuba diri,
ozokwa, o bughị ndi nka ka amara na-adiri;
kama o bu mgbe na ihe ndaba na-eme ka ihe ndi
a diri.

¹² Nke ka nke, o dighi mmadu obula maara
mgbe oge ya ga-eru:

O di ka nnunu nke mara n'onya,
maobu azu e jidere n'ugbu.
Dika ha, umu mmadu na-adaba n'onya nke ihe
ojoo
mgbe ha na-atughị anya ya.

Amamihe di mkpa kari nzuzu

¹³ Ahukwara m ihe ozọ n'okpuru anyanwụ,
nke a bu udi amamihe nke meturu m n'obi n'ebe

---

* **9:8** 9:8 Ihe e ji maara ndi juu n'oge mmemme, maobu ubochi izuike, bu iyi akwa ọcha na itekwasị mmanụ n'isi ha.

ọ dị ukwuu. ¹⁴ Ọ dị obodo nke naanị mmadụ ole na ole bi n'ime ya, ma otu eze dị ike chijiri ndị agha ya bịa ibuso obodo nta a agha. Ndị agha ya gbara obodo a gburugburu na-achọ ikwatu mgbidi ya. ¹⁵ Ma ọ dị otu onye ogbenye bi n'obodo nta ahụ, onye maara ihe, ọ zoputara obodo ahụ site n'amamihe ya. Ma o nweghi onye chetara ihe banyere ya. ¹⁶ Nke a mere m ji si, inwe amamihe bara uru karịa idi ike, ma ọ buru na onye amamihe ahụ bu onye ogbenye, a ga-eleda ya anya, a gaghị akpokwa okwu ya ihe.

¹⁷ Okwu nke onye maara ihe na-ekwu na nwayoọ ka a na-anụ,
karịa iti mkpu nke onye na-achị achị n'etiti
ndi nzuzu.

¹⁸ Amamihe ka ihe agha niile mma,
ma otu onye mmehie na-ala otutu ezi ihe
n'iyi.

10

¹ Ijji nwuru anwu ga-eme ka mmanu isi utu sie isi ojuo.

Otu a kwa, nzuzu nta puru ime ka amamihe di ukwu ghara inwe nsopuru.

² Obi onye maara ihe na-eme ka o mee ihe ziri ezi,

ma obi onye nzuzu na-eduba ya na mmehie.

³ I ga-ama onye nzuzu site n'ije ukwu ya, n'ihi na o maghi ihe.

Ọ buladi onye obula na-achoputa onye nzuzu* osiiso.

* **10:3** 10:3 Ilu 13:16; Ilu 18:2

- 4 Ọ bụrụ na iwe onye ọchịchị ebilie megide gị,
ahapụla ọnọdụ gị,
n'ihì na mmụọ dị nwayọọ ga-eme ka mmehie
ukwu dị iche iche dajụọ.
- 5 Ọ dịkwa ihe ọjọọ ọzọ m hụrụ n'okpuru
anyanwụ,
dịka njehie nke ndị eze na ndị na-achị achị
na-ejehie.
- 6 Ahụrụ m ka ndị nzuzu na-enweta ọkwa dị elu,
ma ndị ọgaranya adighị enweta ọnọdụ ru-
uru ha.
- 7 Ahụla m ka ohu na-agba ịnyinya,
ma ụmụ eze ji ụkwụ na-aga dika ụmụ ohu.
- 8 Onye gwuru olulu ga-adaba n'ime ya!
Onye na-etida mgbidi ka agwọ ga-atagbu.
- 9 Onye na-arụ ọrụ n'ebe a na-awa nkume ka
nkume ga-adakwasị.
Onye na-awa nkụ nọ n'ize ndụ site na ha.
- 10 Ọ bụrụ na anyuike adighị nkọ,
ọ bụrụkwa na-amughị ihu ya amụ,
a ga-etinye ike karịa,
ma ịma eme ihe na-eme ka ihe gazie agazi.
- 11 Ọ bụrụ na agwọ ataa mmadụ tupu e kechie ya
ọnu,
ọ dịkwaghị uru ọ bara na e kechiri ya ọnu.
- 12 Okwu onye maara ihe na-ejuputa n'amara,
ma okwu onye nzuzu na-eduba ya n'ila n'iyi
- 13 N'ihì na mmalite okwu ya bụ nzuzu,

ogwugwu okwu ya bukwa naani mmebi iwu
na iyi ara.

14 Onye nzuzu na-ekwu otutu okwu.

Ma o nweghi onye ma ihe na-aga ime,
onye puru igwa ya ihe gaje ime mgbe o
nwuru?

15 Oru nke ndi nzuzu na-agwu ya ike,
ha makwaghi uzọ ijeru obodo.

16 Ahuhu ga-adiri ala nke eze ya bu nwantakiri,
nke ndi na-achi achi bu ndi na-akpo oriri
n'ututu.

17 Ngozi na-adiri ala ahu nke eze ya bu onye a
na-asopuru,
nke umu eze ya na-eri ihe mgbe o kwesiri
n'ih i nweta ike,
o bugh i maka inubiga mmanya oke.

18 O bu umengwu na-eme ka ulo hie mmiri;
o bukwa umengwu na-eme ka elu ulo malite
ize eze.

19 Ikpọ oriri na-eweta onu ochi,
mmanya na-enye obi utọ,
ma ego bu osisa nye ihe niile.

20 Akochala eze, o buladi n'echiche obi gi†;
maobu buo ogaranya onu n'ime ulo ndina
gi,

---

† 10:20 10:20 Opu 22:28; Oru 23:5

n'ihì na anụ ufe nọ n'elu nwere ike buru okwu
 gị
 nwa nnụnụ nwere nku ga-akọ ihe i kwuru.

11

Igbasapụ aka

- 1 Gbasapụ aka gị n'inye onyinye
 n'ihì na mgbe ọtụtụ ụbọchị gasiri ì ga-anata
 ụgwọ ọrụ gị.
- 2 Kee akụ gị ụzọ asaa maọbụ ụzọ asatọ
 n'ihì na ì maghị ụdị ihe ndaba ojọọ nwere
 ike ìbiakwasị gị n'obodo.
- 3 Mgbe eluigwe rujiri,
 mmiri ga-ezo;
 mgbe osisi dara, maọbụ n'ugwu maọbụ na
 ndịda,
 ebe ahụ ka ọ na-atọgbọ.
- 4 Onye na-ele ikuku anya agaghị akụ mkpụrụ
 ọbụla,
 onye na-ele igwe ojii anya agaghị ewe ihe
 ubi.
- 5 Dịka mmadụ na-apughị ìmata ụzọ ikuku si aga
 maọbụ otu ndụ ọhụrụ si ebido n'ime afọ
 nwanị dī ime,
 otu a ka o si dīrī ma mmadụ apughị ìghọta ọrụ
 Chineke,
 onye mere ihe niile.
- 6 Ghaa mkpụrụ gị n'ututụ,
 esepụkwala aka n'anyasi,
 n'ihì na ì maghị nke ga-eto,

maọbụ nke a maọbụ nke ọzọ,
ha niile nwere ike too nke ọma.

Cheta Chineke n'okorobia gi

⁷ Ìhè dị uto,

ọ na-amasikwa anya ihu ìhè anyanwụ.

⁸ Ọ bụrụ na mmadu adi ndu otutu afo,

ya nuria n'ime ihe niile,

ma ya cheta ubochi ochichiri

ga-adi otutu.

Ihe niile ndi na-abia bu ihe efu.

⁹ Nwa okorobia, ọ bu ihe oke onu na i bu okorobia.

Ya mere, ka obi gi nye gi onu n'ubochi niile nke okorobia gi.*

Mee ihe niile i choro ime;

gbasookwa ihe niile nke anya gi na-ahu.

Kama, ghatakwa nke a,

na i ghaghi iza ajuju n'ihu Chineke n'ihi ihe niile i mere.

¹⁰ Ya mere, wezuga nchegbu site n'obi,†

wezugakwa nsogbu nke ahụ gi,

n'ihi na okorobia na idi ike bu ihe efu.

12

¹ Ya mere, cheta Onye kere gi

mgbe i ka bu okorobia,

tupu ubochi ojo ndi ahụ abia,

na mgbe afo aka abiarubeghi

mgbe i ga-asị, “Ha anaghi atokwa m uto.”

* **11:9** 11:9 Akw 3:27 † **11:10** 11:10 2Tm 2:22.

- 2 Tupu anyanwụ na ìhè,
     ọnwá na kpakpando ga-agba ọchịchiri,
     na nloghachi igwe ojii mgbe mmiri zosiri.
- 3 Mgbe ndi na-echebe ulo ga-ama jijiji,
     mgbe ndi dimkpa nwoke ga-ehulata,
 mgbe ndi na-akwo ihe kwusiri maka ha di ole na
     ole,
     mgbe ndi na-elepu anya site n'oghere ga-
     ebido igba ọchịchiri,
- 4 mgbe e mechiri onu uzọ nke puru n'okporozo,
     mgbe olu ikwo nri ga-adị ala,
 mgbe uda olu abu umu nnu ga-akpote ndi
     mmadu,
     ma abu ha niile na-ala ala,
- 5 mgbe ndi mmadu ga-atu egwu ebe di elu;
     na ihe egwu nke okporozo,
 mgbe osisi alumon ga-ama ifuru
     mgbe ukpana ga na-adokpu onwe ya n'uzo,
     aguu ihe obula ga-akwusikwa.
- Mgbe ahụ, ndi mmadu ga-ala ulo ebigi ebi ya,
     ndi na-akwa akwa ga na-agaghari
     n'okporozo niile.
- 6 E, cheta ya, tupu e ghubie udo olaocha ahụ,
     tupu e tiwaa okwa olaedo,
 tupu ite adawaa n'isi iyi,
     tupu e tijie ukwu igwe olulu mmiri.
- 7 Mgbe ahụ, anu ahụ anyi ga-alaghachi n'aja ebe
     o si puta;^{*}
     mmuo† anyi ga-alaghachikwuru Chineke
     onye nyere ya.

* 12:7 12:7 Jen 3:19; Job 34:15; Abu 90:3 † 12:7 12:7 Ekl 3:21

8 “Ihe efu! Ihe efu!” ka onye ozizi kwuru.
 “Ihe niile bu ihe efu!”

Nchikota okwu niile

⁹ O bughị naanị n’onye ozizi ahụ bu onye maara ihe, o jegharịrị na-ezi ndị mmadụ ihe o maara. O tugharịrị uche chọputa otutu ilu, detuokwa ha n’usoro. ¹⁰ Onye ozizi chọputara okwu ndị dabanyere n’usoro, ihe o deputara bu ihe ziri ezi na eziokwu.

¹¹ Okwu onụ nke onye maara ihe di ka ndudu e ji achu ehi. Nchikota okwu amamihe ndi a di ka ntu a kumiri nke oma, nke onye na-azu aturu nyere. ¹² Ma nwa m nwoke lezie anya, atukwasila ihe ozọ n’elu ihe ndi a.

Akwukwo a na-edede enweghi ogwugwu, otutu mmuta na-agwu ike.

¹³ Ugbu a anula ihe ndi a niile,
 ma nuru ihe bu nkwubi okwu:
 Tuo egwu Chineke, debekwa iwu ya niile,
 n’ihi na nke a bu oru niile diri mmadu.

¹⁴ N’ihi na Chineke ga-ekpe oru obula ikpe,
 ya na ihe nzuzo anyi niile,
 ma ha di mma ma ha di njo.

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Nḅi Ugbu a nke ḅiri onye oḅuḅa igu
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria:
Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Nḅi Ugbu a nke ḅiri onye oḅuḅa igu

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Nḅi Ugbu a nke ḅiri onye oḅuḅa igu

Nḅi Biblica, Inc. deghariḅi ya n'afḅ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" ḅu akara e ji mara ḅlo ḅḅu a, nke edebanyere ḅika iwu si kwado n'ḅlo ḅḅu ḅi n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azḅm aḅḅa nḅi Biblica, Inc. O ḅu ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78